

unicef
for every child

Funded by
the European Union

**ПОСІБНИК ДЛЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ
ОРІЄНТАЦІЇ**

Для іноземних неповнолітніх осіб без супроводу та молодих мігрантів і біженців в Італії

unicef
for every child

Funded by
the European Union

За підтримки Міністерства праці та соціальної політики

ML

MINISTERO del LAVORO
e delle POLITICHE SOCIALI

За редакцією:

Сари Мартеллі, спеціалістки ЮНІСЕФ з питань розвитку молоді та підлітків
Софії Бенассіла, консультантки ЮНІСЕФ з програм розвитку навичок

© Дитячий фонд ООН, ЮНІСЕФ (англ. United Nations Children's Fund, UNICEF), 2022

ЗМІСТ

1.	Вступ	2
2.	Тепер щодо іноземних неповнолітніх осіб без супроводу	4
3.	Шляхи навчання для пошуку роботи в Італії	6
3.1.	Що таке навчальний шлях?	10
3.2.	Типи навчальних шляхів	13
3.3.	Приклади навчальних шляхів	22
4.	Мінімальні вимоги та документи	28
5.	Професійна мета	32
6.	Оцінка навичок	34
7.	Відповідь на оголошення про роботу	38
8.	Трудові права	42
9.	Принцип рівних можливостей та недискримінації	45
10.	Сайти з подальшою інформацією	48
11.	ДОДАТОК 1 – Зразок резюме формату Europass	49
12.	Тепер ваша черга!	56

1. Вступ

!Ринок праці постійно змінюється швидкими темпами!

Професійна допомога має важливе значення при переході від освіти до світу працевлаштування, оскільки завдяки їй молодь може визначити свої професійні цілі та полегшити процес працевлаштування.

Для неповнолітніх іноземних осіб без супроводу профорієнтація важлива для:

- розуміння нових викликів і можливостей на **ринку праці в Італії**;
- визнання **попередніх навичок та кваліфікації**;
- виявлення **навичок, інтересів та цілей в кар'єрі**;
- можливості дізнатися, які **адміністративні процедури та документи** необхідні для пошуку роботи;
- можливості **усвідомленого вибору щодо працевлаштування**.

Важливо йти в ногу з останніми змінами в сфері працевлаштування, а також із новими професіями і новими секторами.

Наприклад, пандемія COVID-19 негативно вплинула на велику кількість секторів. Проте, водночас деякі сектори зросли, та нові професії з'являються (наприклад, у сфері соціального забезпечення, посади доглядальниць, служби доставки, у сфері санітарії, письмові та усні перекладачі...).

Шукачі роботи повинні знати про нові навички, які є корисними та користуються попитом у світі праці

*Окрім конкретних **технічних навичок** для кожного сектора, все більше і більше роботодавців вимагають*

більше «поперечних» навичок, таких як робота в команді, критичне мислення, вирішення проблем, комунікативні та навички ведення переговорів. **Цифрові навички також** стають все більш важливими, особливо у зв'язку з поштовхом до цифрових технологій під час пандемії.

Важливо цінувати навички, набуті в минулому, та кваліфікації, отримані в країні походження.

Знання того, як конвертувати попередні кваліфікації, є важливим, щоб раніше отримані навички та досвід могли бути визнані в Італії. Це дозволяє уникнути втрати дорогоцінного часу і означає швидший доступ до отримання вищої освіти або працевлаштування.

Що таке Посібник для професійної орієнтації?

Це посібник з доступу до можливостей навчання, спрямованих на професійну інтеграцію. Його мета - дати рекомендації щодо вступу на ринок праці неповнолітнім, молодим мігрантам і біженцям, які прибули до Італії без супроводу.

Для кого призначений посібник?

- Іноземних неповнолітніх осіб без супроводу та молодих мігрантів і біженців;
- Опікунів-добровольців, працівників імміграційних служб та всіх причетних дорослих осіб.

Які цілі посібника?

- Надати корисну інформацію про доступ до навчальних можливостей, спрямованих на працевлаштування;
- Надати рекомендації щодо того, як оцінити свої навички та визначити свою професійну мету;
- Окреслити мінімальні вимоги та документи, необхідні для пошуку та знаходження постійної роботи в Італії;
- Надати корисні поради з підготовки резюме і подачі заявки на роботу.

2. Тепер щодо іноземних неповнолітніх осіб без супроводу

Для чого мені потрібен посібник для професійної орієнтації?

Якщо ви іноземна неповнолітня особа без супроводу, молодий мігрант чи біженець і перебуваєте в приймальному центрі, цей посібник допоможе вам зрозуміти, як **орієнтуватися на ринку праці** та пройти **шляхи навчання для працевлаштування**.

Чому я не можу одразу почати працювати?

В Італії, будучи неповнолітнім, ви можете працювати лише якщо:

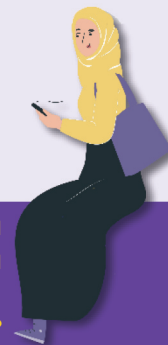
- вам **16 років** *
  - ви провчилися в школі **щонайменше 10 років**
  - ви отримали атестат **Licenza Media** (атестат про неповну середню освіту), який дає вам доступ до середньої школи або програми отримання професійної кваліфікації, яка триває щонайменше три роки.
- Отже, якщо ви неповнолітній у віці від 16 до 17 років і не маєте цієї кваліфікації, ви можете пройти **шлях навчання, який підготує вас до роботи**.

В Італії працевлаштування можливе з **15 років** при умові початку курсу навчання за договором **професійної підготовки** (Законодавчий указ 81/2015 ст. 43).

Чому навчальний курс важливий для пошуку роботи?

Навчальні курси дозволять вам **одночасно навчатись та працювати**, а також розвинути навички («жорсткі» та «м'які» навички), які необхідні в сучасному діловому світі. Крім того, вони дозволяють отримати документ (зазвичай під назвою **Attestato**), який засвідчує діяльність, яку ви виконували, і навички, які ви отримали. Так вам буде легше **шукати та знайти роботу!**

Як я можу знайти шлях, який підходить мені найбільше?

Існують **різні типи шляхів навчання** та проф-орієнтаційних курсів. Важливо виділити час і зібрати всю необхідну інформацію, щоб **зробити обґрунтований вибір**.

...Ви можете почати з цього посібника!

Ви знайдете детальну інформацію про шлях, який вам підходить, документи, які вам потрібні, і до кого звернутися за безпосередньою підтримкою.

Щасливого читання!

3. Шляхи навчання для пошуку роботи в Італії

Освіта є фундаментальним правом кожної особи.
Але освіта є також обов'язком!

...тому що освіта є важливою для **особистісного росту, включення в суспільство** та отримання **доступу до роботи та державних послуг**.

Процес працевлаштування починається після отримання атестату неповної середньої школи (**Scuola Media**).

ПРАВО НА ОСВІТУ

- ✓ Загальна декларація прав людини (ст. 26)
- ✓ Конвенція ООН про права дитини (ст. 28)
- ✓ Конституція Італії (ст. 34)
- ✓ «Закон Зампа» (англ. "Zampa Law") про захист іноземних неповнолітніх осіб без супроводу (ст. 14)

Licenza Media

Щоб отримати Licenza Media, ви можете зареєструватися в **Провінційному центрі освіти для дорослих (Centro Provinciale per l'Istruzione degli Adulti, CPIA)**

- ✓ Реєстрація **безкоштовна** і проводиться **до 15 жовтня**, але реєстрація також можлива після цієї дати.
- ✓ Центри CPIA пропонують різноманітні курси, які дозволяють **вивчити італійську мову та отримати базові навички, необхідні, щоб увійти у світ працевлаштування**.
- ✓ Під час навчання в школі ви можете подати запит на створення власного **Індивідуального плану навчання (Piano Educativo Individualizzato, PIE)** на основі власних потреб.
- ✓ Щоб знайти **найближчий до вас центр CPIA**, перейдіть за посиланням нижче та введіть «CPIA» та назву міста, у якому ви живете. <https://cercalatuascuola.istruzione.it/cercalatuascuola/>

Освітні курси, які пропонують Центри СРІА¹

КУРС	ОПИС
<p>Перший рівень Перший навчальний період (400 годин)</p>	<p>Шлях отримання кінцевої кваліфікації першого циклу середньої освіти (Licenza Media).</p>
<p>Перший рівень Другий навчальний період (825 годин)</p>	<p>Шлях для отримання атестату, який засвідчує набуття базових навичок, пов'язаних із загальними курсами, стандартними для всіх курсів професійних та технічних інститутів.</p>
<p>Курс італійської мови та грамотності (180 годин)</p>	<p>Курс з вивчення італійської мови для іноземних громадян з базовою італійською (A1-A2).</p>
<p>Шляхи підвищення кваліфікації (200 годин)</p>	<p>Шляхи надолуження знань та навичок по завершенні неповної середньої школи (scuola secondaria di primo grado).</p>
<p>Модульні шляхи</p>	<p>Короткі модульні шляхи на початку кожного навчального року (вивчення мов, ІТ тощо).</p>

¹CeSPI, Osservatorio Nazionale Sui Minori Stranieri Non Accompagnati In Italia, Primo Rapporto 2020.

https://miur.gov.it/documents/20182/0/Rapporto_MSNA_2020.pdf/55d13f7c-66ac-701d-e75c-d43ee296cf3d?t=1616520134774

Після отримання атестату *Licenza Media* можливі два шляхи розвитку

Вибрати шлях професійного навчання

(Професійна освітня підготовка - ПОП)

Це коротший шлях, який дозволяє зосередитися на майбутній професії. У цьому випадку мова йде про проходження навчального курсу, стажування чи практичного навчання, що дає змогу набути навичок, необхідних для пошуку роботи.

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Цей посібник зосереджений на шляхах, доступних після

закінчення неповної середньої школи (*scuola secondaria di primo grado*).

Formazione iniziale (початкове навчання) для молодих людей, які вперше наближаються до світу праці, належить до категорії післяшкільної діяльності, відомої як *Apprendimento Permanente* (навчання протягом усього життя), якщо використовувати італійську та європейську термінологію. Ця програма складається з офіційної, неофіційної та неформальної діяльності, що здійснюється на різних етапах життя з метою розвитку знань, умінь і навичок на особистому, громадянському, соціальному та професійному рівнях.

2

Продовження навчання в середній школі

(Scuola Superiore)

Після **5 років** навчання в Liceo/Istituto Tecnico/Istituto Professionale (середня школа/технічний інститут/професійний інститут) ви отримуєте диплом *diploma di maturità* (атестат про середню освіту).

DIPLOMA DI MATURITÀ (АТЕСТАТ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ)

Продовжити навчання (вища освіта)

Ви можете вибрати між:

Університет Istruzione Tecnica Superiore (ITS)
(вища технічна освіта)

Istruzione Tecnica Superiore (ITS)
(вища технічна освіта та практика)

Ступінь або
Diploma di Tecnico Superiore
(вища технічна кваліфікація)

Пройти курс, який веде до працевлаштування
Наприклад, практичне навчання або стажування.

Працевлаштування

3.1 Що **таке** навчальний шлях?

Навчальний шлях – це як дорога, по якій йти від початку до кінця

Початок - це:

- всі ваші знання, кваліфікації та навички, які ви вже отримали;
- досвід, який ви набули на даний момент;
- особисті характеристики;
- ваші прагнення.

Шлях вперед визначається як:

- дії, які ви будете виконувати;
- усе, чому ви навчитесь;
- усе, що буде для вас корисним для досягнення своєї мети.

Етап завершення визначається як:

- нові набуті знання, навички та досвід;
- усвідомлення власної підготовки;
- пошук роботи і подальший вступ у робочий світ.

ПОЧАТОК

На цьому етапі вам доведеться **оцінити та визначити цінність своїх навичок та особистісні характеристики.**

Вам потрібно буде ретельно обдумати, яку роботу ви б хотіли, що б ви хотіли робити або що ви вже вмiєте робити.

Ці шляхи є корисними, оскільки завдяки їм ви отримаєте **професійну орієнтацію та навчання**, а також отримаєте знання про певну професію.

Використайте цей навчальний процес, щоб зрозуміти, чи ви обрали для себе правильний шлях і роботу.

НАВЧАЛЬНИЙ КУРС

ПРАКТИЧНЕ
НАВЧАННЯ

Стажування

На цьому етапі ви розпочинаєте **власне пошук роботи**. Ви будете використовувати інструмент під назвою **Curriculum Vitae (резюме)**, який допоможе вам розповісти іншим про те, хто ви. Вам потрібно буде знати, як правильно вибрати пропозиції роботи.

ЗАВЕРШЕННЯ

Візьміть на себе зобов'язання вибрати дорогу, якою ви хочете піти.
Не поспішайте, витрачайте весь час, який вам потрібен!

Якщо ви вже обрали навчальний шлях та вважаєте, що зробили хибний вибір, не переймайтесь... **Поговоріть зі своїм опікуном, вихователем або координатором приймального відділення** і попросіть, щоб вам дозволили переоцінити свій вибір.

Завжди пам'ятайте, що персонал приймального відділення та ваш опікун можуть допомогти вам обрати один із шляхів, описаних вище! Без вагань поділіться з ними своїми вподобаннями та попросіть поради.

У цьому посібнику ви знайдете практичні поради щодо перших самостійних кроків, але персонал приймального відділення та опікун є вашими ключовими фігурами до моменту, поки вам не виповниться 18 років.

3.2 Типи навчальних шляхів

Існують різні типи навчання та шляхів.

Перед тим як зробити правильний для себе вибір, важливо зрозуміти різницю.

Це допоможе вам зрозуміти, чого очікувати від кожного конкретного шляху та яких цілей можна досягнути по його завершенні.

leFP або *Istruzione e Formazione Professionale* (Професійна освіта та підготовка, ПОП)

Які шляхи надає leFP? Шляхи leFP – це професійні шляхи, спрямовані на професійну підготовку студентів і їх подальшу швидку інтеграцію на ринок праці. Курси leFP контролюються на місці регіонами та автономними провінціями, які публічно закликають до фінансування курсів, що проводяться акредитованими навчальними структурами.

Розташування: курси проводяться в центрах професійної підготовки *Centri di Formazione Professionale (CFP)*, акредитованих регіонами, або в центрах *Istituti Professionali di Stato* (державні професійні інститути) на основі субсидійності.

Тривалість: 3 або 4 роки. По завершенню двох років, студент може подати заявку на атестат про набуття базових навичок. По завершенню третього року навчання, студент отримує атестат *qualifica professionale* і може починати пошук роботи. Лише деякі курси мають четвертий рік навчання, необхідний для отримання атестату *diploma professionale* (вищий рівень, аніж атестат *qualifica*, отриманий по завершенню третього року).

Кваліфікації: 3 роки > атестат *Qualifica Professionale* / 4 роки > атестат *Diploma Professionale*

Оплата: ваучери на навчання надаються для оплати вартості курсу.

Для отримання додаткової інформації: перейдіть за посиланням нижче та введіть "centro di formazione professionale" та назву регіону, де ви живете. <https://cercalatuascuola.istruzione.it/cercalatuascuola/>

- Шляхи ІeFP заохочують студентів навчатися за допомогою практичної діяльності. Вони включають в себе кілька практичних занять і семінарів.
- Професійні атестати ІeFP (*qualifica Ta diploma*) визнаються на національному та європейському рівнях.
- Якщо ви хочете, ви також можете пройти 5-й рік (за бажанням) у середній школі (*secondaria di secondo grado*), що дозволить вам отримати державний атестат Diploma di Stato (*Maturità*).

Стажування / працевлаштування

Що таке стажування/працевлаштування: стажування – це період орієнтації та навчання, що проводиться на робочому місці, з метою ознайомлення стажера зі світом праці. Це не трудові відносини, а шлях, спрямований на поєднання навчання з робочим досвідом.

Стажування може бути навчальним (частина навчального плану вашого навчального шляху) або поза-класним (розпочинається тільки після завершення навчання).

Для того, щоб почати позакласне стажування, потрібна угода між промоутером та організацією що приймає.

- **Промоутер:** центри зайнятості, агенції зайнятості, навчальні центри, державні та приватні навчальні заклади, асоціації, некомерційні організації, організації професійного навчання тощо. Звернувшись до цих організацій, ви можете отримати оновлений список вакансій для стажування у вашому регіоні. На початкових етапах стажування ці організації зосереджуються на атестації навичок та намагаються знайти компанію або іншу організацію, що приймає, яка найбільше відповідає вашим інтересам.
- **Організація, що приймає:** компанії, фахові студії, магазини, кооперативи тощо. Усі організації, у яких ви можете пройти стажування. Ви можете отримати список акредитованих компаній, звернувшись до промоутерів.

Тривалість: може змінюватись (мін. 2 місяці, макс. 12 місяців).

Кваліфікації: атестати та навчальні програми.

Оплата: позакласне стажування має включати мінімальну оплату 300 євро, яка може бути вище, залежно від регіону, у якому ви проживаєте.

Детальніше за посиланням: Центри зайнятості, агенції зайнятості, державні та приватні заклади, центри професійної підготовки та/або орієнтації, професійні інститути, асоціації та некомерційні організації.

- Під час стажування вас закріплять за людиною, яка буде супроводжувати вас на етапах навчання та роботи.
- Складається **навчальна програма**, яка встановлює відповідні **права та обов'язки**.
- Ви будете навчатися **безпосередньо на робочому місці**, збагачуючи свої знання.
- Цей шлях сприяє **прямій взаємодії з роботою або професією**.
- Він ознайомить вас із **варіантами вибору професії**.

Навчальні шляхи, що пропонують стипендію **Borsa Lavoro**

Що таке borsa lavoro (робоча стипендія): *Borsa lavoro* – це навчальний інструмент, мета якого сприяння виходу на ринок праці через практичний досвід так званих "вразливих груп", пропонуючи їм стипендію (тобто оплату) в обмін на їх участь. *Borsista*, або стипендіат, отримує платню від організації, яка пропонує робочу стипендію (а не від компанії чи організації, де отримано досвід роботи).

Промоутер: регіон, міська рада або інші громадські організації (фонди, благодійні асоціації, соціальні кооперативи тощо).

Тривалість: може змінюватись (мін. 2 місяці).

Кваліфікації: атестація та робочий досвід.

Оплата: *borsa lavoro* (може змінюватись). Мова йде не про заробітну плату, а про визнання бажання стипендіата стати частиною робочого середовища та виконувати призначені завдання.

Детальніше за посиланням: Центри зайнятості, агенції зайнятості, державні та приватні заклади, центри професійної підготовки та/або орієнтації, професійні інститути, асоціації та некомерційні організації.

- Це працевлаштування з офіційною програмою навчання.
- Вас закріплять за людиною, яка буде супроводжувати вас під час навчання.
- Цей шлях сприяє прямій взаємодії з роботою або професією.

Шляхи навчання, які включають практичне навчання

Що таке практичне навчання: це трудовий договір освітнього характеру, який надає підтримку молодим людям віком від 15 до 29 років, залежно від типу навчання вийти на ринок праці. Окрім виплати учневі винагороди за виконану роботу, роботодавець зобов'язаний забезпечити йому навчання, необхідне для набуття відповідної професійної компетенції для виконання покладених на нього ролі і завдань. Учень зобов'язаний пройти шлях навчання, який можна пройти як у компанії, так і за її межами. Є різні типи програм практичного навчання (першого, другого та третього рівнів).

Практичне навчання першого рівня - це трудовий договір, який полегшує включення молоді віком 15-25 років на ринок праці, шляхом набуття диплома та професійних навичок. Завдяки цій програмі, учні можуть пройти обов'язкове шкільне навчання та отримати атестат про повну середню освіту, професійну кваліфікацію/диплом або атестат про вищу технічну спеціалізацію.

Тривалість: Мінімум 6 місяців; **Максимум:** 3 роки для отримання професійної кваліфікації; 4 роки для отримання професійного диплома або атестата про повну середню освіту. Тривалість програми може бути 1 рік для тих, хто вже має професійну кваліфікацію та бажає отримати професійний диплом або атестат про вищу технічну спеціалізацію.

Кваліфікації: взявши участь у практичному навчанні першого рівня, ви отримуєте професійну кваліфікацію/диплом, диплом про повну середню освіту, або атестат про вищу технічну спеціалізацію (IFTS).

Оплата: щомісяця. Оплата за практичне навчання першого рівня становить 2000 євро на рік для неповнолітніх та 3000 євро для людей старше 18 років.

Більш детально: звертайтеся до компаній, які пропонують практичне навчання. Ви також можете отримати інформацію в центрах зайнятості, агенціях зайнятості, державних та приватних організаціях, центрах професійної підготовки та/або орієнтації. Запитайте їх, чи мають вони оновлену інформацію про можливості навчання в компаніях чи інших органах в їхньому регіоні.

- Включає письмовий контракт, випробувальний термін та Індивідуальний план навчання (Piano Formativo Individuale, PFI).
- Після закінчення практичного навчання, роботодавець приймає рішення, чи укласти договір про постійне працевлаштування або відмовитися від договору про практичне навчання.

Servizio Civile Universale

Що таке цивільна служба? Це добровільне рішення присвятити кілька місяців свого життя беззбройній та ненасильницькій обороні країни, миру між людьми та поширенню цінностей, фундаментальних для Республіки Італія, беручи участь у діях для громад і для території. Бути волонтером цивільної служби – це можливість вирости як особистість та пройти навчання. Ось чому брати участь у цивільній службі в трудовому середовищі може бути корисним.

Вимоги: заявники повинні мати дійсний дозвіл на проживання в Італії та бути віком від 18 до 28 років.

Процедура: щороку уряд Італії публікує *bando* (заклик подачі заявок) з метою набору волонтерів для участі в програмах універсальної цивільної служби (наприклад, у 2022 році уряд опублікував *bando*, закликаючи набір у понад 56000 волонтерів). Кожна програма *bando* надає різні програми, запропоновані різними організаціями.

Якщо ви зацікавлені, ви можете подати заявку до терміну, зазначеного в *bando*:

1. Перейдіть за посиланням <https://www.politichegiovani.it/servizio-civile/bandi-e-avvisi-di-servizio-civile/>;
2. **Уважно** прочитайте оголошення *bando*;
3. **Оберіть програму**, яка найбільше співпадає з вашими інтересами та очікуваннями;
4. Ви можете подати свою заявку через онлайн-платформу **DOL**: www.domandaonline.serviziocivile.it;
5. Для входу в систему, вам потрібно мати цифрову ідентичність **SPID**: <https://www.spid.gov.it/>
6. Якщо ви пройшли попередній відбір, організація, яка веде проєкт, запросить вас на **співбесіду**;
7. Якщо вас виберуть, ви станете **волонтером цивільної служби** та підпишете контракт з *Італійським департаментом молодіжної політики та універсальної цивільної служби* (Dipartimento per le Politiche Giovanili e il Servizio Civile Universale della Presidenza del Consiglio dei Ministri).

Тривалість: від 8 до 12 місяців, залежно від програми. Щотижня робоче навантаження не менше 25 годин; або загальна кількість годин на рік: від 1145 годин для програм тривалістю 12 місяців і 765 годин для проєктів тривалістю 8 місяців.

Кваліфікації: професійна підготовка і атестування участі в цивільній службі.

Оплата: близько 440 євро на місяць.

Детальніше: ви можете ознайомитися з деталями щодо прийому заявок на участь в універсальній цивільній службі на веб-сайті *Dipartimento per le Politiche Giovanili e il Servizio Civile Universale*:

<https://www.politichegiovanili.gov.it/servizio-civile/cosa-e-il-servizio-civile/>

- Деякі програми **надають перевагу молоді, яка має менші можливості.**
- Для деяких програм є можливість задіяти **період наставництва (тривалістю до трьох місяців)**, щоб полегшити ваше занурення в робоче середовище.
- Щоб дізнатися, **як виглядає bando та як подати заявку**, перейдіть за посиланням на його версію 2022 року:

https://www.politichegiovanili.gov.it/media/lg2nbb0u/bando-ordinario_2021_13dic2021-signed.pdf

Короткострокові атестування та професійні курси

Поряд з перерахованими вище варіантами є великий вибір **короткострокових шляхів, які дають вам можливість спеціалізуватися в конкретних професіях.** Деталі щодо цих курсів (тривалість, вимоги, можливості працевлаштування тощо) дуже відрізняються залежно від відповідного сектору роботи та типу кваліфікації або атестату, які б ви хотіли б отримати. Курси зі спеціалізації організують в основному місцеві структури - державні, приватні чи третій сектор. Тому важливо дізнатися про можливості, доступні в регіоні чи провінції, де ви проживаєте.

Кілька прикладів: нижче наведено три приклади професій і кваліфікацій, які можна опанувати під час професійного атестування та короткострокових курсів.

Мовний і культурний посередник: Посада, яка користується великим попитом, вона включає управління делікатними процесами **спілкування та відносин з іноземцями**, з метою підтримки їх у доступі до ключової інформації, державних та приватних послуг, підтримки їх інтеграції в системи освіти, роботи, охорони здоров'я тощо. Будучи мовним і культурним посередником, ви можете працювати у різних установах: медичних установах, поліцейських відділках, префектурах, центрах зайнятості, школах, закладах сфери соціальної безпеки та охорони здоров'я, інших закладах, які надають персональні послуги.

Детальніше за посиланням: <https://www.integrazionemigranti.gov.it/it-it/Dettaglio-approfondimento/id/41/Mediazione-interculturale>

Сертифікат НАССР: НАССР розшифровується як аналіз небезпеки та критичні контрольні точки. Цей сертифікат є **обов'язковим для тих, хто має намір працювати в харчовій промисловості** і мати справу з продуктами харчування. Якщо ви хочете стати кухарем, помічником кухаря чи офіціантом, або навіть постачальником продуктів харчування (тощо), вам необхідно пройти курс та отримати сертифікат НАССР, який підтверджує ваші знання і компетентність щодо **заходів безпеки харчової промисловості**.

Детальніше за посиланням: https://www.salute.gov.it/portale/temi/p2_6.jsp?id=1225&area=sicurezzaAlimentare&menu=igiene

Operatore Socio-Sanitario (OSS) - працівник охорони здоров'я та соціальної підтримки: Це ті, хто, працюючи з іншими OSS, займається діяльністю, що полягає в **догляді та наданні допомоги людям з обмеженими можливостями, або які мають фізичні та/або психічні вади**. Таким чином, програма OSS сприяє благополуччю тих, хто отримує допомогу, їхній автономії та соціальній інтеграції, у різних робочих середовищах: лікарнях, будинках для пристарілих, інтернатах, а також державних і приватних підрозділах, які надають медичні та соціальні послуги.

Per maggiori For more information:

<https://www.salute.gov.it/portale/moduliServizi/dettaglioSchedaModuliServizi.jsp?lingua=italiano&label=servizionline&idMat=PROFS&idAmb=RTENC&idSrv=D2.26&flag=P>

Кваліфікація оператора ІТ: це людина з практичними **навичками в галузі ІТ**, яка спеціалізується на інформаційних і комунікаційних технологіях та працює безпосередньо зі встановленням, налаштуванням і обслуговуванням апаратного і програмного забезпечення для ПК, мобільних телефонів, мереж, серверів тощо. Ця кваліфікація відкриває доступ до різних робочих середовищ, включно з підрозділами ІТ в компаніях, державних структурах, школах та відділах технічної підтримки. Детальніше за посиланням:

https://www.anpal.gov.it/notizie/-/asset_publisher/Yfaaffr5jnf9/content/ict-force-corsi-per-programmatori-web-e-mobile-oriented

... і є ще багато інших!

**Ознайомтеся з короткостроковими професійними курсами,
який пропонує регіон чи провінція, де ви живете.**

3.3 Приклади навчальних шляхів

Нижче ви можете знайти кілька ПРИКЛАДІВ навчальних шляхів, націлених на працевлаштування. Деякі з цих шляхів потрібно періодично перевіряти: вони доступні не кожного року.

Програма «PERCORSI 4»: навчання, робота та інтеграція молодих мігрантів

Мета: сприяти допомозі для іноземних неповнолітніх осіб без супроводу та молодих мігрантів у переході від захищеного середовища, в якому їх прийняли, до повної незалежності та інтеграції в місцеві громади за допомогою **об'єднаних шляхів соціальної інтеграції та працевлаштування через орієнтацію та стажування**. Цей проект підтримується Міністерством праці та соціальної політики і наразі знаходиться на четвертій стадії в Базиликаті, Кампанії, Апулії та Сицилії.

Тривалість: 6 місяців з можливістю продовження до 12 місяців.

Оплата: **стипендії та персональні виплати**, з якими ви можете отримати доступ до спектру послуг для розвитку своїх навичок, для соціальної інтеграції, послуг працевлаштування та допомоги в досягненні незалежності.

Зацікавлені сторони в програмі персональних виплат:

- **Одержувачі:** щоб подати заявку, ви повинні бути віком **від 16 до 24 років**, бути **іноземною неповнолітньою особою або дорослою людиною, яка прибула до Італії як іноземна неповнолітня особа**, і бути безробітним на момент подання заявки.
- **Промоутери:** державні та приватні суб'єкти, уповноважені виступати посередниками, або надавати послуги з працевлаштування.
- **Сторона що приймає:** всі роботодавці, які можуть приймати стажерів.

Більше інформації: якщо ви хочете взяти участь у програмі «Percorsi 4», ви можете перейти на їхній веб-сайт: <https://www.lavoro.gov.it/notizie/Pagine/Minori-stranieri-non-accompagnati-al-via-il-progetto-Percorsi-4.aspx>

Мета: сприяти працевлаштуванню молодих мігрантів та доступу до ринку праці. Європейська програма, спрямована на молодих людей, готових до вступу на ринок праці після завершення навчання. Ця ініціатива може істотно допомогти вам увійти в робоче середовище, визнаючи ваші здібності, підготовку та професійний досвід.

Вимоги: ви можете подати заявку, якщо ваш вік **від 15 до 29 років**, ви **проживаєте в Італії**, і ви не були студентом, не працювали і не проходили навчання протягом щонайменше чотирьох місяців (**NEET** - *Not in Education, Employment or Training*).

Порядок дій:

1. Зареєструватися на платформі **MyANPAL**: <https://myanpal.anpal.gov.it/myanpal/>
2. Для входу в систему, вам потрібно мати цифрову ідентичність **SPID**: <https://www.spid.gov.it/>
3. Обрати послугу «Garanzia Giovani» та регіон, де ви проживаєте;
4. Представники обраного регіону зв'яжуться з вами протягом 60 днів і направлять вас до **служби підтримки центру зайнятості**;
5. В службі підтримки ви підпишете **Patto di servizio** (договір про надання послуг);
6. Протягом чотирьох місяців після підписання угоди вам запропонують захід **Garanzia Giovani**, який узгоджується з вашим профілем.

Більше інформації: в *Centri per l'Impiego* (центрах зайнятості) є служби підтримки центру зайнятості, де ви можете обговорити індивідуальний шлях працевлаштування чи стажування. Ви можете знайти найближчу службу підтримки онлайн, для цього натисніть на посилання нижче та введіть назву вашого регіону/міста: <https://www.anpal.gov.it/cerca-sportello>

Мета: дати можливість неповнолітнім іноземцям без супроводу, а також молодим мігрантам і біженцям, навчатися, розвивати свої навички (як «жорсткі», так і «м'які») та влаштуватися на роботу через цифрову платформу «Mygrants». Платформа дає вам змогу вдосконалити знання і навички з найбільшим попитом у сучасному та майбутньому ринку праці.

Метод: платформа надає доступ до різноманітних **навчальних модулів, структурованих як тести з множинним вибором. Існує понад 8500 модулів тестів, доступних трьома мовами, призначених для зміцнення, оновлення та перевірки ваших навичок та компетенцій. Коли і де завгодно!**

Можливості: ви можете обрати модулі, на яких хочете зосередитися. Нижче ви знайдете перелік можливостей:

ІНФОРМАЦІЯ

- Іноземні неповнолітні особи без супроводу
- Права та обов'язки
- Система надання притулку
- Трудове право
- Охорона праці
- Соціальні проблеми
- Цифрове громадянство
- Профорієнтація

НАВЧАННЯ

- «Жорсткі» навички
- «М'які» навички
- Мовний рівень
- Цифрове громадянство
- Освіта у сфері фінансів та заощаджень
- Кодування

ПІДПРИЄМНИЦТВО

- Соціальні проблеми
- Підприємництво
- Генерування ідей
- Джерела
- В дії

Cashme: НАВЧАЙТЕСЯ І ЗАРОБЛЯЙТЕ

Цей варіант дозволяє вам заробляти гроші поки ви вчитеся. Для того, щоб конвертувати свої оцінки в гроші, ви повинні досягти своєї щомісячної мети навчання або з точки зору кількості або якості раніше інших користувачів в Інтернеті. Якщо ви досягнете навчальну мету за місяць, ви отримаєте певну суму коштів безпосередньо на ваш банківський або поштовий рахунок.

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Ви можете налаштувати свій навчальний курс, вибравши професійну цільову галузь, яка відображає ваші інтереси та ваш потенціал. Mygrants проаналізує ваш профіль і підбере для вас потенційні компанії.

ЖИТТЄВИЙ ДОСВІД

Вам також доступні сфери життєдіяльності, які не стосуються можливостей працевлаштування (подорожі, культура, вища освіта тощо).

Детальніше за посиланням: спідпишіться на Mygrants за посиланням: <https://mygrants.extralearning.it/login/index.php>

Мета: дати можливість іноземним неповнолітнім особам без супроводу, а також молодим мігрантам і біженцям, розвинути **навички 21-го століття** (такі як робота в команді, спілкування, вирішення проблем, критичне мислення, креативність, інноваційність, ораторські здібності тощо), і взяти участь у **вивченні підприємницької діяльності та профорієнтації**, тим самим сприяючи їх **соціальній інтеграції**. Шляхи UPSHIFT проходять за підтримки UNICEF спільно з Junior Achievement Italy.

Методика: на шляхах UPSHIFT Ви можете **оцінити свої навички** та визначити професійний шлях, який найбільше підходить для вас. Ви можете навчитися **виявляти проблеми навколо вас і перетворювати їх в інноваційні рішення** за допомогою продукту чи послуги, які матимуть позитивний вплив як на вас, так і на суспільство.

Розташування: шляхи UPSHIFT наразі доступні в Мілані, Римі та Палермо. Шляхи, як правило, проходять в приміщальних відділеннях *Centri Provinciali per l'Istruzione degli Adulti* (провінційних освітніх центрах для дорослих).

Тривалість: кожен шлях триває в загальному від чотирьох до восьми годин.

Кваліфікація: ви можете здати екзамен на сертифікат ESP (Entrepreneurial Skills Pass), який видає Європейська Комісія.

Зміст: шляхи повністю підлаштовуються відповідно до ваших конкретних потреб. Нижче ви знайдете основні шляхи для іноземних неповнолітніх осіб без супроводу та молодих мігрантів і біженців:

ТАБІР НОВАТОРСТОВА І ТВОРЧОСТІ

Табір триває до восьми годин, протягом цього часу ви будете працювати в команді над **аналізом соціальної проблеми та розробкою її творчого і новаторського вирішення**. За кожною командою буде закріплений наставник із компанії. Наприкінці табору ви та ваша команда **представите вашу ідею аудиторії**, яка порадить вам, як створити потенційний стартап.

«CRESCERE CHE IMPRESA! PER UPSHIFT»

Цей шлях триває до чотирьох годин; впродовж цього часу ви матимете змогу **показати свої вміння та дізнатися, які види професій вам підійдуть**. Професійна орієнтація дозволить вам оцінити свої таланти, інтереси та професійні прагнення.

Для отримання більш детальної інформації, натисніть на UPSHIFT за наступним посиланням:

<https://www.unicef.it/media/upshift-il-percorso-di-educazione-all-impresorialita-di-unicef/>

Завжди пам'ятайте, що персонал приймального відділення та ваш опікун можуть допомогти вам вибрати один із шляхів, описаних вище! Без вагань поділіться з ними своїми вподобаннями та попросіть поради.

4. Мінімальні вимоги та документи

МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ: якості, умови або характеристики, які необхідні **перед** доступом до шляху навчання. Вимоги залежать від шляху, але основні, спільні для всіх шляхів, перераховано нижче.

Щоб отримати доступ до шляху навчання та роботи в Італії, вам необхідно...

1

Бути не молодше
16 років

Щоб почати працювати в Італії, вам має виповнитись 16 років, тобто **якщо вам ще немає 16, ви не можете працювати**; натомість ви можете продовжити шкільне навчання та мати доступ до навчальних програм. *

2

Проживати в Італії
легально

Це означає, що у вас є **дійсний дозвіл на проживання** (більше інформації про це в розділі про необхідні документи).

В Італії працевлаштування можливе з **15 років** у випадку початку курсу навчання за договором **професійної підготовки** (Законодавчий указ 81/2015 Ст. 43).

3

Ви проживаєте в Італії
не менше 3-6 місяців

Це мінімальний період, щоб:
отримати атестат неповної середньої школи
оволодіти **італійською мовою на достатньому рівні**
отримати **дозвіл на проживання**
Подати заявку на **проживання**

4

У вас достатній
рівень знання
італійської мови

Це не обов'язково... Але це не означає, що це не важливо!
Знання мови **вкрай важливе не лише для шляху на-
вчання/роботи**, але і для вашої соціальної інтеграції.

5

Ви отримали свідоцтво
Licenza Media (атестат
неповної середньої
школи)

Якщо ви вже закінчили принаймні 10 років освіти в країні ва-
шого походження та отримали свідоцтво...
Поговоріть зі своїм опікуном або працівником приймаль-
ного відділення про початок процедури **самоатестації** за
повні роки навчання в школі та **визнання свідоцтв, отри-
маних в країні походження**.

6

Ви зареєстровані в
Anagrafe (цивільному
реєстрі) і/або є
резидентом Італії

Поговоріть зі своїм опікуном або працівником приймаль-
ного відділення про ініціювання процедури з двох причин:
Місце проживання: підтвердження вашої адреси; це може
бути адреса закладу догляду;
***Anagrafe* (цивільний реєстр):** підтвердження вашої присут-
ності в Італії. Це також важливо для цілей громадянства.

НЕОБХІДНІ ДОКУМЕНТИ: Документи залежать від обраного шляху навчання. В будь-якому випадку, нижче ви знайдете перелік документів, які варто підготувати або мати в наявності за допомогою вашого опікуна або працівника приймального відділення.

1

Дійсний дозвіл на проживання

Якщо ви не маєте цих документів, ви також можете використати копію вашого *Domanda di Protezione Internazionale (C3)* (Запиту про міжнародний захист) або *повідомлення про ваш статус, виданого Commissione Territoriale*.

2

Ваше посвідчення особи

Ви можете подати заявку на його отримання тільки **після того, як отримали дозвіл на проживання**. Ви маєте надати детальну інформацію про місце свого «**проживання**»: ви можете скористатися адресою приймального відділення до кінця свого перебування.

3

Codice Fiscale
(фіскальний код)

Ваш опікун або працівник приймального відділення може допомогти вам отримати **фіскальний код** італійського податкового управління: Agenzia delle Entrate. В будь-якому випадку ви можете скористатися своїм **STP-кодом** (STP означає *Straniero Temporaneamente Presente*, тобто «тимчасово присутній іноземний громадянин»).

4

Копія атестату неповної середньої школи

Його **видає школа** або провінційний центр освіти для дорослих або CPIA (*Centro Provinciale per l'Istruzione degli Adulti*), який ви відвідували в кінці курсу.

5

Реєстрація в системі SIM
(«Інформаційна система
для іноземних
неповнолітніх осіб без
супроводу»)

Якщо ви неповнолітній, реєстрація в системі SIM дозволить вам **zareєструвати ваші дані, що гарантує вам ваші права та доступ до необхідних послуг**. Ваш опікун або заклад, в якому ви проживаєте, може вас зареєструвати в будь-який час.

6

PIP, PFI або PEI

Це документ, який використовується для **встановлення цілей вашого навчального процесу, виходячи з ваших конкретних потреб**. План готується разом з вашим опікуном або працівником приймального відділення, школою або CPIA, або центром зайнятості.

Ці скорочення означають:

PIP = Персоналізований план посередництва

PFI = Індивідуальний план навчання

PEI = Індивідуальний освітній план

7

**Декларація про негайну
готовність до роботи**

Ви можете подати заяву DID в центрі зайнятості, де ви заявляєте про те, що ви безробітні та **готові до працевлаштування**. Якщо ви неповнолітній, ваш опікун або працівник приймального відділення має супроводжувати вас до центру зайнятості.

Документи, які ви маєте принести до центру зайнятості

- Ваш фіскальний код
- Ваш *permesso di soggiorno* (дозвіл на проживання)
- Повідомлення про опіку або **призначення опікуна**
- **Дозвіл вашого опікуна** на вашу реєстрацію в центрі зайнятості

5. Професійна мета

Для успішного працевлаштування важливо визначити свою професійну мету!

Ваша професійна мета – це поєднання ваших професійних прагнень та амбіцій... Це те, чим ви хочете займатися, коли станете дорослим! Вкрай важливо визначитись з вашою професійною метою на самому початку:

- Це дозволить вам визначити свій шлях до професійного та особистого майбутнього;
- Це важливо, щоб спланувати шлях навчання, спрямований на досягнення вашої мети;
- Це допоможе керувати вашими рішеннями, щоб ви могли знайти роботу, яка найбільше підходить до вашого профілю та інтересів!

Добре, але що це означає насправді?

Щоб визначити свою професійну мету, **недостатньо просто подумати про те, чим би ви хотіли займатися...**

Важливо з'ясувати, **що пропонує ринок праці**, та в яких галузях попит на роботу найвищий. Тоді ви також можете подумати про те, **які компетенції вам потрібні** для роботи, про яку мрієте!

Тепер ваша черга! Нижче наведена вправа із спільної програми ЮНІСЕФ та JA Italia 'Crescere Che Impresa! Шляхом UPSHIFT. Спробуйте відповісти на питання та подумайте про свою професійну мету.

Хто ви?

Що вам подобається робити?

Що у вас добре виходить?

.....
 .....
 .....

Personal Planner

Що в вас подобається іншим?

.....
 .....
 .....

Як вам цього досягти?

Яка шкільна або професійна підготовка вам потрібна, щоб отримати цю роботу?

Атестат/диплом? Диплом про вищу освіту? Свідоцтво про проходження конкретної навчальної програми?

.....
 .....
 .....

Що на вас чекає потім?

У якому робочому середовищі ви б хотіли працювати?

.....
 .....
 .....

Яку роль вам би хотілося мати?

.....
 .....
 .....

Ви знаєте когось, хто працює в цій професійній галузі? Якщо так, напишіть, будь-ласка ім'я цієї особи. Якщо ні, спробуйте уявити, як ви можете зв'язатися з кимось, хто працює в цій галузі. Про що б ви хотіли їх запитати?

.....
 .....
 .....

DESIGN

HI-TECH

DIGITAL

WEB

6. Оцінка навичок

Подумайте про свої особисті риси та навички, це допоможе вибрати професійну мету.

Навички - це всі ваші особисті характеристики, які актуальні при виборі та дослідженні найбільш підходящого для вас навчального шляху:

- ✓ **Все те, на що ви здатні, ваші можливості та здібності;**
- ✓ **Заходи, в яких ви брали участь, ваш особистий досвід;**
- ✓ **Ваші інтереси та захоплення!**

...Здається важко!
Що таке
«Навички»?

Є багато різних класифікацій навичок.
Ось приклад основних видів навичок:

ФУНКЦІОНАЛЬНІ НАВИЧКИ - Фундаментальні навички

Це базові навички, необхідні для особистої грамотності:

- **Вміння писати**
- **Вміння читати**
- **Вміння рахувати**

ТЕХНІЧНІ НАВИЧКИ - «Жорсткі» навички

Ці навички залежать від здобутої освіти та здібностей, пов'язаних з конкретними професіями:

- **Теоретичні знання (напр., знання з економіки, фінансів...)**
- **Вміння готувати**
- **Знання сантехніки**
- **Іноземні мови**
- **Експлуатація конкретних машин...**

ЦИФРОВІ НАВИЧКИ - *Цифрові навички*

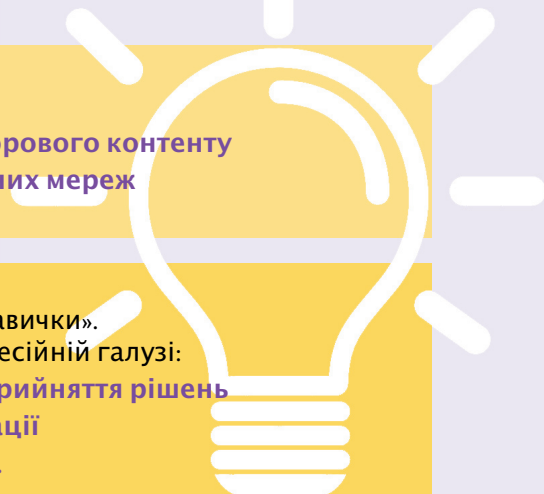
Навички, пов'язані з технологіями інформаційного суспільства:

- Користування персональними комп'ютерами.
- Створення цифрового контенту
- Розробка програмного забезпечення
- Використання соціальних мереж
- Пошук інформації онлайн...

ТРАНСВЕРСАЛЬНІ НАВИЧКИ - *«М'які» навички*

Також відомі як «навички двадцять першого століття» або «життєві навички». Це соціально-емоційні навички, які застосовуються в будь-якій професійній галузі:

- Робота в команді
- Вирішення проблем
- Прийняття рішень
- Спілкування
- Прояв ініціативи
- Креативність та інновації
- Критичне мислення
- Управління стресом
- Емпатія...

Щоб визначити свою професійну мету та обрати шлях навчання, важливо оцінити свої навички.

Оцінка своїх навичок допоможе вам **усвідомити, що ви вже можете робити, а чого (поки що) не можете**, до чого у вас є здібності і здатності. Це важливо, щоб:

- Підтвердити **набуті вами навички** (ті, які ви вже маєте);
- Усвідомити, **що у вас найкраще виходить**;
- Виявити **навички, які потребують вдосконалення**.

Чому я маю оцінювати свої навички?

ПАМ'ЯТАЙ: ЩОБ ЗРОБИТИ РЕАЛІСТИЧНУ ОЦІНКУ, НЕОБХІДНО ПІДІЙТИ ДО ЦЬОГО ЗАВДАННЯ КРИТИЧНО. ПОДУМАЙ ПРО СВОЇ НАВИЧКИ, ВРАХОВУЮЧИ, ЩО ВОНИ МАЮТЬ ЯК ПОЗИТИВНІ, ТАК І НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ.

Тепер ваша черга! Нижче наведена вправа із спільної програми ЮНІСЕФ та JA Italia 'Crescere Che Impresa! Шляхом UPSHIFT. Спробуйте відповісти на ці 10 питань... На основі ваших відповідей буде створено ваш особистий професійний профіль.

Який ви колір? Цей тест допоможе вам краще себе пізнати.

1. Як ви приймаєте рішення?

- А. Я приймаю рішення швидко і довіряю своєму першому вибору
- Б. Я довго обмірковую, я надзвичайно нерішуча людина
- В. Я думаю над тим, що про мій вибір скажуть інші
- Г. Я ставлюсь до цього серйозно і намагаюсь прийняти найкраще рішення

2. Як ваші друзі найкращим чином виявляють вам свою любов?

- А. Нам разом весело і ми разом граємось
- Б. Вони дозволяють мені говорити те, що думаю, і бути собою в їх присутності
- В. Ми проводимо час разом і робимо будь-що
- Г. Вони дотримуються свого слова та ніколи не порушують обіцянок

3. Як ви поведетеся, коли ви з друзями?

- А. Я приношу їм запал, щастя і веселощі
- Б. Я чесний(-а) та даю поради
- В. Я піклуюся та дбаю про них
- Г. Я планую та організую нашу прогулянку

4. Що вам подобається понад усе?

- А. Веселе і безтурботне життя
- Б. Завжди говорити та робити те, у що я вірю
- В. Створювати гармонію та єдність у нашій групі
- Г. Бути відповідальною, надійною людиною, яка допомагає іншим

5. Як ви можете себе описати?

- А. Сміливий(-а)
- Б. Розважливий(-а)
- В. Чутливий(-а)
- Г. Організований(-а)

6. Як би вас описали друзі, які знають вас найкраще?

- А. Схильний(-а) до суперництва
- Б. Стриманий(-а)
- В. Дружній(-а)
- Г. Охайний(-а)

7. Як ви поведетеся, коли вам сумно і у вас немає настрою?

- А. Я стаю неввічливим і дратівливим
- Б. Я замикаюся в собі та мовчу
- В. Я відчуваю потребу поговорити з близькими
- Г. Я намагаюся зрозуміти, чому мені сумно, і шукаю спосіб зарадити цьому

8. Коли ви задоволені собою?

- А. Коли мені вдається зробити щось складне
- Б. Коли я вирішую проблему
- В. Коли я допомагаю іншим
- Г. Коли мене хвалять

9. Коли ви робите щось погане, це тому, що ви:

- А. Грубий(-а)
- Б. Зарозумілий(-а)
- В. Той, хто легко піддається впливу однолітків
- Г. Задира

10. Що би про вас сказали люди, які вас цінують?

- А. Я симпатичний(-а), розумний(-а) та приємний(-а)
- Б. Що я розважливий(-а), люблю вирішувати проблеми та пропонувати слушні рішення
- В. Я дружній(-а), ладнаю з усіма, та завжди охоче допомагаю іншим
- Г. Я охайний(-а), організований(-а), підготовлений(-а) та чітко виконую завдання

Тепер подивіться на літери навпроти своїх відповідей. Яку літеру ви обирали найчастіше?

- A > C >
- B > D >

ЖОВТИЙ → ПРИСРАСТЬ: ВАС ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ НАТХНЕННІСТЬ, ВМІННЯ ВСТАНОВЛЮВАТИ ЗВ'ЯЗОК І СПОНУКАТИ ІНШИХ ДО ДІЙ, ІНТУІЦІЯ
СИНІЙ → РОЗСУДЛИВІСТЬ: ВИ ТОЧНИЙ(-А) І СИСТЕМАТИЧНИЙ(-А), КОМПЕТЕНТНИЙ(-А), ЗДАТНИЙ(-А) ДО САМОКОНТРОЛЮ, СПОКІЙНИЙ(-А) І РОЗВАЖЛИВИЙ(-А)
ЗЕЛЕНИЙ → ДИПЛОМАТИЧНІСТЬ: ВИ ВМІЄТЕ СЛУХАТИ ТА ПІДТРИМУВАТИ ІНШИХ, ПОВЕДИТЕСЯ СПОКІЙНО ТА МИРОЛЮБНО, ВИ-ПРОМІНЮЄТЕ ГАРМОНІЮ ТА ВПЕВНЕНІСТЬ
ЧЕРВОНИЙ → АМБІТНІСТЬ: ВИ ОРІЄНТОВАНИЙ(-А) НА ДІЇ, НА РЕЗУЛЬТАТИ, ПРИЙМАЄТЕ РІШЕННЯ ВПЕВНЕНО І ШВИДКО

7. Відповідь на оголошення про роботу

РЕЗЮМЕ (його також називають **CV - CURRICULUM VITAE**): це документ, який підсумовує інформацію про вас і використовується для подання заявки на посаду. Ваше резюме містить дані про вашу освіту, кваліфікацію, попередній досвід роботи, мови, які ви знаєте...

Але й не тільки! Цей документ також дає певне уявлення про те, хто ви, яка ваша професійна мета, які у вас навички та стиль роботи: наприклад, чи ви любите працювати у команді чи незалежно; а ще з нього можна дізнатися про ваші загальні інтереси та захоплення, чи ви займаєтеся волонтерством тощо...

Коротко кажучи, ваше резюме – це наче візитка, яку ви використовуєте, аби познайомитися з потенційним роботодавцем!

Існує декілька форматів, які ви можете використати в своєму резюме. Одним з найчастіше вимаганих є європейський формат: **EUROPASS**. Резюме у форматі EUROPASS можна заповнити за цим посиланням: <https://europa.eu/europass/it>. Там потрібно обрати “Crea un CV”.

Коли ви подаєте заявку на роботу, саме ваше резюме менеджер відділу кадрів аналізує, щоб вирішити наскільки ви підходите для цієї роботи. Тобто саме резюме зазвичай стає першим джерелом інформації, на основі якої вирішують, чи розглядати вашу заявку далі і чи запрошувати вас на співбесіду.

Резюме часто потрібно навіть для того, аби подати заявку на участь у **навчальному курсі**, який проводить якийсь заклад або навчальний центр. Після того, як закінчите навчання, не забудьте внести всі навички, якості та досвід в цей документ.

У кінці посібника ви знайдете **приклад резюме у форматі EUROPASS** (див. Додаток 1). У прикладі **червоним написано інструкції та поради**, які допоможуть вам створити власне резюме. А ось деякі загальні поради.

Деякі поради...

Обсяг: не більш ніж одна-дві сторінки. Люди, які переглядають резюме, зазвичай обмежені у часі, тому краще викладати інформацію чітко, але коротко!

Професійна мета: на початку резюме додайте коротке речення, де ви описуєте мету, яку прагнете досягнути на професійному рівні (див. Розділ 5 цього посібника). Це може бути як короткострокова так і довгострокова мета. Писати про неї необов'язково, але людина, яка переглядатиме ваше резюме, побажить, що ви обміркували це та маєте визначені цілі.

Приклад:

Кулінарія - моє велике захоплення. Я прагну набути досвіду та навичок, які дозволили б мені стати шеф-кухарем, визнаним у всьому світі.

Якщо ви ще не знаєте точно, яка ваша професійна мета, не хвилюйтеся. Ви можете натомість описати себе як особистість або зазначити, в якому середовищі вам хотілося б працювати.

Ось два приклади:

1. *Я прагну працювати в динамічній, багатокультурній команді. Взаємодія з різними особистостями допоможе мені знайти свій шлях до кар'єри, яка мені найбільше підходить, і рости не тільки на професійному рівні, але і людському.*
2. *Я творча людина, і мені потрібно розкрити свої ідеї! Я хотів би працювати в компанії, яка цінує різноманітність як силу і відкрита для інноваційних ідей.*

Навички: Навички: намагайтеся підкреслити свої навички, навіть якщо у вас немає великого досвіду роботи. Якщо подумати, то є багато навичок, які у вас є, які ви приймаєте як належне! Наприклад, у вас є досвід імміграції, ви знаєте декілька мов і маєте уявлення про багато культур – а це джерела багатьох навичок:

- Здатність швидко відновлювати сили
- Адаптивність
- Гнучкість
- Незалежність
- Емпатія
- Медіаційні навички

Остаточна перевірка: попросіть третю особу (свого опікуна, співробітника свого приймального центру або свого друга) переглянути ваше резюме, щоб переконатися, що все ясно.

Супровідний лист:

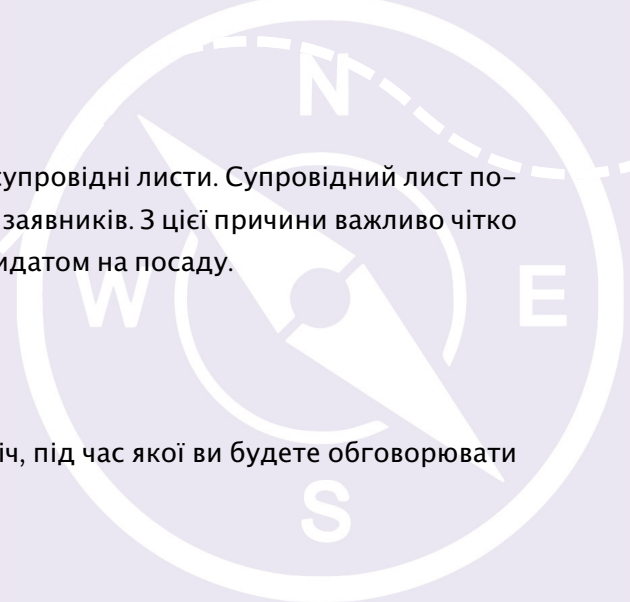
Інколи кандидатів можуть просити надсилати разом із резюме супровідні листи. Супровідний лист пояснює роботодавцям, чому вони повинні вибрати вас серед усіх заявників. З цієї причини важливо чітко вказати мотивації, цілі та якості, які роблять вас ідеальним кандидатом на посаду.

Співбесіда:

Якщо ваша заявка обрана, вас запросять на співбесіду. Це зустріч, під час якої ви будете обговорювати ваші навички та мотивацію зі своїм потенційним роботодавцем.

Випробувальний термін:

Деякі компанії можуть запропонувати вам випробувальний термін, перш ніж остаточно прийняти вас на роботу та підписати з вами трудовий договір. У цей початковий період важливо продемонструвати всі свої якості, щоб пройти тест. Намагайтеся співпрацювати зі своїми новими колегами, задавати питання і показувати, що ви надійні і мотивовані.

8. Трудові права

Кожен працівник має права й обов'язки. Іноземні працівники і громадяни Італії вважаються рівними щодо реалізації конкретних прав, пов'язаних з роботою.

Які права я ма-
тиму, коли почну
працювати?

ВИНАГОРОДА

Ви маєте право на оплату «в розмірі, пропорційному кількості і якості своєї роботи і в будь-якому випадку достатньому для забезпечення вільного і гідного існування» (стаття 36 Конституції).

ОХОРОНА ПРАЦІ

Роботодавець зобов'язаний «вжити усіх необхідних заходів, аби захистити ваше фізичне та психічне здоров'я» та дотримуватися законодавчо встановлених правил охорони праці (стаття 2087 Цивільного кодексу).

РОБОЧИЙ ЧАС

Офіційна тривалість робочого часу – **40 годин на тиждень**. Робота понад встановлену тривалість робочого дня вважається **понаднормовою і оплачується додатково**. В будь-якому випадку, тривалість робочого тижня **ніколи не може перевищувати 48 годин** (l. 196/1997).

ЩОТИЖНЕВИЙ ВІДПОЧИНОК

Ви маєте право на **один вихідний щотижня**, який зазвичай припадає на неділю» (стаття 2109 Цивільного кодексу).

Ви маєте право на оплачувану відпустку тривалістю **щонайменше чотири тижні на рік** (стаття 2109 Цивільного кодексу), а також на оплачувані **лікарняні дні**. У разі **травми** роботодавець платить за перші чотири дні, а INAIL (Національний інститут страхування від нещасних випадків на робочому місці) платить за наступні дні (стаття 2110 Цивільного кодексу).

**ВІДПУСТКА, ХВОРОБИ
ТА ТРАВМИ**

Ви маєте право **вступити в профспілкову організацію** з метою захисту основних прав працівників. Профспілка діє від вашого імені та захищає ваші інтереси на робочому місці.

**ПРАВА
ПРОФСПІЛОК**

Ви маєте право на страйк, що є **колективним утриманням від роботи**. Це означає не йти на роботу, щоб продемонструвати і привернути увагу до умов, в яких працюєте, та заявити про свої інтереси. Години страйку неоплачують (L. 146/1990).

СТРАЙК

Якщо ви поєднуєте роботу з навчанням, ви маєте право на робочі зміни, які дозволяють вам відвідувати заняття та готуватися до іспитів (L. 300/1970).

**НАВЧАННЯ ТА
РОБОТА**

Якщо ви завагітніли, вас **не можуть звільнити у період від початку вагітності до року після народження дитини**. Ви маєте право на **декретну відпустку** (оплачуваний період обов'язкового утримання від роботи). Батьки мають право на **необов'язкову відпустку в зв'язку з доглядом за дитиною**.

**МАТЕРИНСТВО
ТА БАТЬКІВСТВО**

РІВНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК

Жінки та чоловіки мають рівні трудові права. Будь-які вияви дискримінації за гендерною ознакою заборонені (стаття 37 Конституції).

Остерігайся випадкової роботи!!!

Її також іноді називають незадекларованою, підпільною або нерегулярною роботою. Це трудові відносини без договору, згідно з якими роботодавець не повідомив Centro per l'impiego (Центр зайнятості) про працевлаштування працівника. Незадекларована робота не передбачає жодних гарантій соціальної безпеки або страхових гарантій.

>>> Це означає, що якщо ви працюєте нелегально, вам не гарантовані права, про які ви щойно прочитали!

Через **незаконний характер**, штрафні санкції накладаються на роботодавця, а в деяких випадках і на працівника. Незадекларована праця не підлягає регулюванню.

>>> Це означає, що незадекларована робота часто є синонімом експлуатації, порушення прав, а іноді навіть небезпеки для вас.

!!! Якщо ви вважаєте, що перебуваєте в циклі нелегальної зайнятості і хочете вирватися з нього (або знаєте когось іншого в цій ситуації), поговоріть з кимось, кому ви довіряєте, і зверніться до асоціацій захисту працівників.

Щоб повідомити про **незадекларовану роботу і трудову експлуатацію**, можна звернутися в різні офіси, наприклад, можна знайти найближчу філію наступних органів:

- **Ispettorato del Lavoro** (Інспекція з питань праці): <https://www.ispettorato.gov.it/>
- **La Guardia di Finanza** (Фінансова Поліція): <https://www.gdf.gov.it/>
- **Профспілка: наприклад, CGIL** (Confederazione generale italiana del lavoro), CISL (Confederazione italiana sindacati lavoratori), UIL (Unione italiana del lavoro) та UGL (Unione generale del lavoro).

9. Принцип рівних можливостей та недискримінації

Ніхто не має права ставитися до вас по-іншому, тому що ви приїхали з іншої країни – як на роботі, так і у повсякденному житті.

В Італії заборонена будь-яка форма дискримінації при працевлаштуванні: за віком, національністю, релігією, мовою, статтю, гендером, сексуальною орієнтацією, інвалідністю, політичними або особистими поглядами, належністю до етнічної меншини, за соціальним або економічним становищем, участю або неучастю у профспілці тощо.

Якщо ви зазнали або стали свідком дискримінації, ви маєте декілька варіантів дій. По-перше – і це важливо пам'ятати – **ви можете подати позов до суду або зв'язатися з організаціями, які захищають ваші права.**

Нижче наведено інші джерела інформації та організації, до яких ви можете звернутися.

В Італії існують різні національні організації, які захищають людей від форм дискримінації та безкоштовні номери для зв'язку в разі потреби.

Що я можу зробити, якщо мене дискримінують?

UNAR – Італійська служба протидії расовій дискримінації,

Ufficio Nazionale Antidiscriminazioni Razziali: www.unar.it

Це департамент призначений державою для забезпечення права на рівне ставлення і викорінення дискримінації за ознакою раси або етнічного походження.

☎ 800.90.10.10

1522 NUMERO ANTI VIOLENZA E STALKING

Номер боротьби з насильством та переслідуванням: www.1522.eu

Це безкоштовна послуга, доступна 24 години на добу, де спеціалізовані оператори надають допомогу та підтримку жертвам насильства та переслідування.

☎ 1522

Telefono Azzurro: www.azzurro.it

Ця організація відстоює права дітей і підлітків та захищає їх від насильства і жорстокості, які можуть нашкодити їхньому благополуччю та розвитку.

☎ 1.96.96

Італійський орган із захисту дітей та підлітків, Autorità garante dell'infanzia e dell'adolescenza: www.garanteinfanzia.org

Ця організація відстоює та забезпечує повну реалізацію в Італії прав дітей, визначених Конвенцією ООН про права дитини від 1989 року.

Вам потрібно поговорити зі спеціалістом? Зверніться до **HERE4U!**

Here4U пропонує **юридичні та психосоціальні консультації** неповнолітнім іноземцям без супроводу та молодим мігрантам та біженцям. **Here4U** працює на платформі **U-Report on the Move**, яку розробив ЮНІСЕФ у співпраці з Італійською асоціацією з організації відпочинку та культурних заходів (ARCI).

- Це онлайн-сервіс, доступний багатьма мовами
- Він працює з **понеділка по п'ятницю з 9:00 до 18:00**
- Просто надішліть повідомлення на сторінку **U-Report On The Move** через **Facebook Messenger**

Це безпечний простір, де вас вислухають, тут ви можете розповісти про труднощі, поділитися думками та попросити про допомогу. Команда юридичних та психосоціальних експертів допоможе вам і запропонує підтримку, персоналізовану відповідно до ваших потреб, за сприяння лінгвістично-культурних посередників.

Маєте запитання? Спитайте зараз: <http://bit.ly/messageUROTM>

10. Сайти з подальшою інформацією

- *Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali* (Міністерство праці та соціальної політики): <http://www.lavoro.gov.it/>
- *Clic Lavoro*, сайт, створений за підтримки *Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali* (Міністерства праці та соціальної політики), де ви можете знайти новини і корисну інформацію про роботу та навчальні курси: <https://www.cliclavoro.gov.it/>
- *ANPAL, Agenzia Nazionale Politiche Attive e Lavoro* (Італійська агенція з питань трудової політики та працевлаштування): <https://www.anpalservizi.it/>
- *Scuola in Chiaro*, сайт Міністерства освіти — дозволяє шукати найближчі до вас школи, включаючи ІСЦ та *Centri di Formazione Professionale* (центри професійної підготовки): <https://cercalatuascuola.istruzione.it/cercalatuascuola/>
- Портал *Integrazione Migranti*: <https://integrazioneimmigranti.gov.it/it-it/>
- *Excelsior* — інформаційна система для працевлаштування та інформації, що надається Італійським союзом торгово-промислових палат та ANPAL. Тут ви можете знайти оновлені дані про найбільш затребувані професії та галузі, які мають найбільші труднощі з пошуком персоналу: <https://excelsior.unioncamere.net/>
- *INAIL, Istituto Nazionale Assicurazione Infortuni sul Lavoro* (Італійський інститут страхування від нещасних випадків на робочому місці): www.inail.it
- *INPS, Istituto Nazionale Previdenza Sociale* (Італійський інститут соціального страхування). Перейди з “Home” → “Categorie di Utenza” → “Lavoratori migranti”. Тут можна знайти інформацію про свої права та соціальне страхування: www.inps.it
- *Ispettorato del Lavoro* (Інспекція з питань праці): <https://www.ispettorato.gov.it/>
- *Juma Map* — загальнонаціональне картографування послуг для шукачів притулку та осіб, що перебувають під міжнародним захистом, доступне 15 мовами: <https://www.jumamap.it/>
- *U-Report on the Move*: анонімний та безкоштовний інструмент обміну повідомленнями (у Facebook, Instagram та Telegram), який пропонує інформацію про корисні послуги багатьма мовами для неповнолітніх іноземців без супроводу та молодих мігрантів і біженців в Італії. Дозволяє висловлювати свою думку за допомогою опитувань та брати участь у соціально-рекреаційних та інших заходах: <https://onthemove.ureport.in/>

11. ДОДАТОК 1 - Зразок резюме формату Europass

Як заповнити резюме Europass

Досвід роботи

- Зосередьтеся на тих посадах, які надають додаткову цінність вашій заявці.
- Розташуйте кожну посаду в окремому полі. Почніть з останньої посади.
- Якщо у вас невеликий професійний досвід:
- Почніть з переліку вашої освіти та професійної підготовки;
- Згадайте волонтерську роботу або стажування (оплачуване чи ні), які свідчать про ваш досвід роботи.
- Якщо ви претендуєте на посаду, але не маєте попереднього професійного досвіду, підкресліть здобуті вами навички, які мають відношення до цієї посади. Наприклад, якщо ви претендуєте на посаду керівника, але ніколи раніше не займали таку посаду, підкресліть, що ваша попередня посада передбачала значну відповідальність та обов'язки щодо прийняття рішень (делегування, координація, навчання персоналу, тощо).

Вкажіть дати (від-до) • Вкажіть рід занять чи посаду

Приклад:
Вересень 2007 р. – До цього дня

Приклади:

Технік з технічного обслуговування/Працівник рецепції/ Тренер-волонтер з хокею

Вкажіть ім'я та місце розташування роботодавця (якщо доречно, додайте повну адресу та веб-сайт)

Приклад:

Харківський Національний Університет, пл. Свободи 2, 61077, Харків

Надайте телефон, факс, електронну пошту або інтернет-адресу, лише у разі потреби.

Тел.: +380 098 372 5000 - Електронна пошта: info@karazin.ua - http://www.karazin.ua

• Вкажіть основні завдання та обов'язки

Приклад:

- Комп'ютерна підтримка
- Відносини з постачальниками
- Тренування юніорської команди з хокею (10 годин на тиждень)

У разі потреби, вкажіть кількісно свої обов'язки (відсоток відпрацьованого часу, тривалість окремих завдань, тощо).

Бізнес або сектор діяльності: Вкажіть різновид компанії або сектор діяльності

Вкажіть ці дані лише у разі потреби. Приклади:

Компанія або сектор діяльності: Транспорт і логістика / Аудит / Виробник автозапчастин

ОСВІТА І НАВЧАННЯ

Вкажіть дати (від-до)

Приклад:
Вересень 2004 – червень 2007

Зазначте кожен напрямок підготовки окремо. Почніть з останніх.

Вкажіть дати (від-до). Вкажіть присвоєну кваліфікацію

Сертифікат спеціаліста: пекар

Разом з акронімом (МВПУЗТ) вкажіть повну назву.

Вкажіть назву та місцезнаходження навчального закладу або курсів (а також країну, якщо доречно)

Приклади:

Харківський Національний Університет імені В. Н. Каразіна, Харків

Вкажіть основні предмети, які вивчалися або набуті навички.

Приклади:

Загальні

- Англійська, валлійська, математика, іспанська
- Фізичне виховання

Професійні

- Професійні навички (випічка звичайного хліба, випічка тортів та десертів)
- Прикладні харчові науки та технології (мікробіологія, біохімія, гігієна)
- Технологія праці (основні принципи, гігієна та безпека)
- Знання сектору та його фінансового, правового та соціального контексту

Зосередьтеся на тих професійних навичках, які будуть корисними для компанії, якщо вас наймуть

ОСОБИСТІ НАВИЧКИ

Рідна мова/Рідні мови

Видалить усі поля, які залишилися порожніми.

Рідна мова/Рідні мови Вкажіть Рідну мову/Рідні мови

Приклад:

Українська

Не завищуйте свій рівень, який буде перевірено на співбесіді!

Інші мови

РОЗУМІННЯ		SPEAKING		ПИСЬМО
Аудіювання	Читання	Спілкування	Говоріння	

Вкажіть мову
Приклад:
Англійська

Приклад:
C1

Приклад:
C1

Приклад:
B2

Приклад:
B2

Приклад:
B1

Вкажіть отримані мовні сертифікати.

Вкажіть рівень, якщо він відомий.

Приклад:

Certificado de Español: Lengua y Uso

Вкажіть мову

Приклад:

Англійська

Example:
B2

Example:
B2

Example:
B1

Example:
B1

Example:
A2

Вкажіть отримані мовні сертифікати. Вкажіть рівень, якщо він відомий.

Приклад:

Diplôme d'études en langue française (DELFB1)

Рівні: A1/2: Початковий - B1/2 Середній - C1/2 Вільний

Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти

Описуючи свої особисті навички:

- Використовуйте зрозумілу мову з простими, однозначними словами.
- Уникайте використання жаргону та кліше (наприклад: я – командний гравець), якщо це не потрібно, щоб зазначити ваші навички чи досягнення.
- Будьте конкретні: намагайтеся визначити навички, що відповідають посаді, на яку ви претендуєте
- Вкажіть, яким чином були отримані ваші навички (шляхом навчання, роботи, семінарів, волонтерської діяльності чи діяльності у вільний час, тощо).

Комунікативні навички

Вкажіть тут свої комунікативні навички. Вкажіть контекст, у якому вони були отримані.

Приклади:

- хороші комунікативні навички, отримані під час роботи керівника відділу продажів
- чудові навички спілкування з дітьми, отримані під час волонтерської діяльності у якості тренера з хокею

Управлінські та організаторські навички

Вкажіть тут свої управлінські та організаторські навички. Вкажіть контекст, у якому вони були отримані.

Приклади:

- керівництво (на даний момент відповідаю за команду з 10 осіб)
- хороші організаторські навички, отримані під час роботи секретарем Історичного товариства. Відповідав за запрошення лекторів та рекламу заходів
- хороші навички керівництва командою, отримані під час волонтерської діяльності у якості тренера з хокею

Професійні навички

Вкажіть тут свої професійні навички, які не були вказані в іншому місці. Вкажіть контекст, в якому вони були отримані.

Examples:

- добре розумію процеси контролю якості (зараз відповідальний за контроль якості)
- навички наставництва (як старша медична сестра, я відповідала за навчання та організацію роботи нових членів медсестринського персоналу)

Комп'ютерні навички

САМООЦІНКА

Обробка інформації	Комунікація	Створення контенту	Безпека	Вирішення проблем
Приклад: Початковий користувач	Приклад: Середній користувач	Приклад: Середній користувач	Приклад: Впевнений користувач	Приклад: Впевнений користувач

Рівні: Початковий користувач - Середній користувач - Впевнений користувач

Комп'ютерні навички - Лист самооцінювання

Введіть назву вашого сертифіката ІКТ.

Приклад:

Статус сертифіката: Офісний пакет - Незалежний користувач

Введіть тут будь-які інші навички роботи з комп'ютером. Вкажіть контекст, у якому вони були отримані.

Приклади:

- добре володіння офісним пакетом (обробка текстів, електронні таблиці, програмне забезпечення для презентацій)
- як фотограф-аматор, добре володію програмним забезпеченням для цифрової обробки зображень

Інші навички

Вкажіть тут будь-які інші відповідні навички. Вкажіть контекст, у якому вони були отримані.

Заповнюйте це поле, лише якщо описані навички додають цінності вашій заявці і вище ніде не згадуються. Вкажіть контекст, у якому вони були отримані.

Приклад:

- перша допомога: сертифікат першої допомоги отриманий під час навчання дайвінгу

Особисті інтереси, що не мають додаткової цінності, такі як читання, прогулянки, відвідування кіно, тощо. З іншого боку, приклади діяльності, у якій ви брали участь та яка може бути корисною. Наприклад, щоб показати, що ви ініціативна, соціальна людина, яка любить допомагати іншим:

- читання: пристрасний читач, я допомагаю студентам з читанням двічі на тиждень
- альпінізм: досвідчений альпініст, активний член місцевого альпіністського клубу

Посвідчення водія

Вкажіть тут категорію водійських прав.

Приклади:

B

12. Тепер ваша черга!

Заповніть цю анкету та дізнайтеся, що ви вивчили завдяки цьому посібнику *Vademecum*. Правильні відповіді ви знайдете в кінці.

Запитання	Відповіді
<p>1. Чим корисна професійна орієнтація? <i>Оберіть одну або більше відповідей.</i></p>	<p>a. ☐ Завдяки ній я можу оцінити свої знання та набути нові навички, які допоможуть мені знайти роботу</p> <p>b. ☐ Вона не потрібна, тому що я вже знаю, ким хочу працювати</p> <p>c. ☐ Вона веде мене через різні навчальні шляхи, які можуть допомогти мені отримати доступ до світу роботи</p> <p>d. ☐ Вона допомагає мені визначити свою професійну мету та зрозуміти, як я можу її досягти</p>
<p>2. Освіта в Італії є правом, але також обов'язком.</p>	<p>a. ☐ Так</p> <p>b. ☐ Ні</p>
<p>3. Який в Італії мінімальний вік з якого дозволено працювати згідно з законодавством?</p>	<p>a. ☐ 14 років</p> <p>b. ☐ 15 років</p> <p>c. ☐ 16 років</p> <p>d. ☐ 18 років</p>

<p>4. Якщо ви завершили трирічне навчання <i>Istruzione e Formazione Professionale</i>, або ІеFP (Програма фахової підготовки та освіти), яку кваліфікацію ви отримаєте?</p>	<p>a. ☐ <i>Qualifica professionale</i> b. ☐ <i>Diploma professionale</i></p>
<p>5. Стажування вважається «позакласним», якщо його проходять після завершення курсу навчання.</p>	<p>a. ☐ Так b. ☐ Ні</p>
<p>6. Коли ви отримуєте <i>borsa lavoro</i> («робочу стипендію»), ви маєте змогу отримати досвід роботи і вам платять:</p>	<p>a. ☐ Компанія b. ☐ Промоутер (регіон, провінція, муніципалітет тощо)</p>
<p>7. Професійна практика — це трудовий договір, що характеризується акцентом на навчанні.</p>	<p>a. ☐ Так b. ☐ Ні</p>
<p>8. Які вимоги на подання заявки на цивільну службу? <i>Оберіть одну або більше відповідей.</i></p>	<p>a. ☐ Тільки громадяни Італії можуть подавати заявку b. ☐ Потрібен дійсний дозвіл на проживання c. ☐ Я не повинен(-а) мати судимості d. ☐ Вік має бути від 16 до 22 років e. ☐ Вік має бути від 18 до 28 років</p>
<p>9. Що таке <i>attestato di NASCCP</i> (атестат НАССР)?</p>	<p>a. ☐ Атестат, обов'язковий для тих, хто хоче стати культурним посередником b. ☐ Атестат, обов'язковий для тих, хто хоче працювати у продовольчому секторі</p>

<p>10. Що таке OSS?</p>	<p>a. ☐ Заклад, який надає послуги у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги для людей, які не можуть вести самостійне життя</p> <p>b. ☐ Оператор в приймальній системі</p>
<p>11. Щоб мати реальну можливість працювати в Італії, добре знання італійської мови обов'язкове.</p>	<p>a. ☐ Так, обов'язкове</p> <p>b. ☐ Ні, не обов'язкове, проте дуже важливе</p>
<p>12. Яка найголовніша вимога для працевлаштування в Італії?</p>	<p>a. ☐ Бути зареєстрованим в <i>Anagrafe</i> (органі реєстрації населення) або проживати в Італії</p> <p>b. ☐ Мати <i>Licenza Media</i> (атестат неповної середньої школи)</p> <p>c. ☐ Бути не молодше 16 років</p> <p>d. ☐ Мати дійсний дозвіл на проживання</p> <p>e. ☐ Закінчити щонайменше десять класів школи</p> <p>f. ☐ Усі відповіді правильні</p>
<p>13. Для чого потрібна <i>Dichiarazione di Immediata Disponibilità al lavoro</i>, або DID (Декларація про негайну готовність до роботи)?</p>	<p>a. ☐ Це спосіб заявити, що я шукаю роботу і можу розпочати працювати вже зараз</p> <p>b. ☐ Вона потрібна для отримання <i>Licenza Media</i> (атестата неповної середньої школи)</p>

	<p>с. ☐ Вона потрібна для отримання фіскального коду</p>
<p>14. <i>Piano Educativo Individualizzato</i>, або PEI (Індивідуальний навчальний план) — це документ, який використовується для встановлення цілей навчального шляху, яким ви йдете, на основі ваших конкретних потреб.</p>	<p>а. ☐ Так</p> <p>б. ☐ Ні</p>
<p>15. Що таке трансверсальні навички?</p>	<p>а. ☐ Базові навички, такі як вміння читати та писати</p> <p>б. ☐ Технічні навички, необхідні у певних професіях</p> <p>с. ☐ Соціальні та емоційні навички та здібності, які будуть корисними в усіх трудових галузях</p>
<p>16. Чому оцінювання навичок важливе?</p>	<p>а. ☐ Так я можу оцінити, що я вже знаю</p> <p>б. ☐ Так я можу зрозуміти, які навички мені варто набути або розвинути</p> <p>с. ☐ Обидві відповіді правильні</p>
<p>17. Усі працівники мають право на один вихідний щотижня.</p>	<p>а. ☐ Так</p> <p>б. ☐ Ні</p>
<p>18. Якщо ви візьмете участь у страйку на роботі, ваш роботодавець може вас звільнити.</p>	<p>а. ☐ Так</p> <p>б. ☐ Ні</p>

<p>19. Чи можна поєднувати роботу з навчанням?</p>	<p>a. ☐ Ні, якщо починаєте працювати, навчатися далі ви не можете</p> <p>b. ☐ Так, кожен працівник або працівниця, які поєднують роботу з навчанням, мають право працювати у зміни, сумісні з їх навчанням або іспитами</p>
<p>20. В Італії будь-яка форма дискримінації на роботі є незаконною, і жертви дискримінації можуть звернутися до суду.</p>	<p>a. ☐ Так</p> <p>b. ☐ Ні</p>

А тепер у нас до вас останнє питання!
За шкалою від 1 до 5, наскільки корисним ви вважаєте цей Vademecum для
вашої професійної орієнтації?

<p>1</p>	<p>2</p>	<p>3</p>	<p>4</p>	<p>5</p>
				

Правильні відповіді!

1.	a-c-d
2.	a
3.	c
4.	a
5.	a
6.	b
7.	a
8.	b-c-e
9.	b
10.	a
11.	b
12.	f
13.	a
14.	a
15.	c
16.	c
17.	a
18.	b
19.	b
20.	a

**Funded by
the European Union**

UNICEF Europe and Central Asia
Regional Office - Italy Outpost
Via Palestro 68, 00185 Rome Italy
Telephone: +39.06.478091
www.unicef.org/eca/

©UNICEF, 2022